

Asia: VN/14603/2019-OM-2

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vankeuslain ja eräiden muiden seuraamusten täytäntöönpanosta annettujen lakien muuttamisesta

Klikkaa ja lisää väliotsikko

Lausunnonantajan yleiset kommentit esityksestä ja sen tavoitteista

Valtakunnanvoudinvirasto pitää esitettyä lakimuutoskokonaisuutta tavoitteiltaan ja toteutustavaltaan perusteltuna ja kannatettavana. Tässä lausumassa esitysluonnosta on kommentoitu tarkemmin siltä osin, kuin ehdotetuilla muutoksilla on liittymäkohtia ulosottoviranomaisen toimintaan.

Lausunnonantajan kommentit keskeisistä ehdotuksista ja säännösehdoista

1. laki henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa

Esitysluonnoksen mukaan lain 21 § antaisi Rikosseuraamuslaitokselle mahdollisuuden luovuttaa ulosottoviranomaiselle oma-aloitteisesti tietoja vangin rangaistuksen täytäntöönpanon alkamisesta, päättymisestä ja sijoittumisesta, vangin saamasta mahdollisesta siviilityöluvasta ja siviilityöpaikasta sekä vangille maksetusta käyttörahasta, toimintarahasta ja palkasta sekä siitä tehtävistä pidätyksistä. Ulosottoviranomaisille annettavan tiedon määrittely vastaa nykyisin voimassa olevan vastaavan säädöksen sisältöä. Esitysluonnoksen mukaan oma-aloitteisen tiedoksiannon mahdollistamisella halutaan parantaa tiedonkulkua viranomaisten välillä siten, että viranomaisille lain mukaan kuuluvat tehtävät voidaan suorittaa asianmukaisesti. Kuten säädöksen perusteluissa on todettu, sekä Rikosseuraamuslaitoksessa että ulosottolaitoksessa on pidetty epäkohtana sitä, ettei Rikosseuraamuslaitos voi välittää oma-aloitteisesti ulosottoviranomaiselle tietoja vangilla olevasta ulosmittauskelpoisesta omaisuudesta.

Eduskunnan oikeusasiamies on lakimuutosta koskevassa omassa lausumassaan kiinnittänyt huomiota siihen, että ehdotetun lainkohdan sanamuoto ja sen perustelut ovat ristiriidassa siltä osin, millaisia tietoja vangin taloudellisesta asemasta voidaan luovuttaa ulosottoviranomaiselle oma-aloitteisesti. Säädöksen sisältö on luovutettavien tietojen osalta samansisältöinen, kuin voimassa oleva laki, ja mahdollistaa lähinnä vangin saamaan palkkatuloon, käyttörahaan sekä toimintaraahan liittyvien tietojen luovuttamisen. Tämä laajemmin vangin varallisuutta koskevia tietoja ei ehdotetun

lain sanamuodon mukaan ole mahdollista luovuttaa. Ehdotetun lain perusteluissa kirjoitetaan kuitenkin yleisemmin ulosmittauskelpoisesta omaisuudesta.

Valtakunnanvoudinvirasto katsoo, että esitystä tulisi tältä osin selventää, jotta lain tulkintaan liittyviltä ongelmilta vältytään ja säädöksen tarkoitus viranomaisten välisestä tiedonkulkusta toteutuu. Tiedonkulun turvaamiseksi oma-aloitteisen tietojenanto-oikeuden tulisi Valtakunnanvoudinviraston näkemyksen mukaan ulottua Rikosseuraamusviraston tiedossa olevaan vangin ulosmittauskelpoiseen omaisuuteen yksilöimättä tiettyjä tulo- tai omaisuuseriä. Näin tiedon antaminen olisi mahdollista myös vangin hallussa olevasta käteisestä rahasta tai arvokkaasta irtaimesta omaisuudesta, jotka tulevat esille Eduskunnan oikeusasiamiehen lausumasta käytännön ongelmia aiheuttaneina omaisuuserinä. Edellä mainittu omaisuus on sellaista, josta ulosottoviranomainen ei välttämättä saa tietoa muuta kautta. Ulosottoviranomaisella on ulosottokaaren 1 luvun 67 §:n nojalla oikeus pyydettyä saada toiselta viranomaiselta kaikki kyseisen viranomaisen tiedossa olevat velallisen omaisuutta ja varallisuutta koskevat tiedot, joten Rikosseuraamusviraston oma-aloitteinen tietojenanto-oikeus voitaisiin Valtakunnanvoudinviraston käsityksen mukaan määritellä vastaavasti.

2. hallintolain soveltaminen

-

3. yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanon aloittaminen

-

4. sakon maksaminen vankilassa

-

5. rangaistusajan suunnittelu

-

6. kurinpito ja velvollisuuksien rikkominen

-

7. päihteettömyyden valvonta

-

8. voimakeinojen käyttö

-

9. valvotun koevapauden edellytysten selvittäminen

-

10. päätösvalta

Vankeuslain 2 luvun 10 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että sakon muuntorangaistuksen lykkäystä ja lykkäyksen peruuttamista koskeva päätöstoimivalta siirrettäisiin ulosottoviranomaiselta Rikosseuraamuslaitokselle. Tämän muutoksen jälkeen Rikosseuraamuslaitos päättäisi kaikista sakon muuntorangaistuksiin vankeuslain nojalla tehtävistä lykkäyksistä ja niiden peruutuksista. Muutosta on perusteltu sillä, että Rikosseuraamuslaitoksella on parhaat edellytykset arvioida vankeuslaissa säädettyjen lykkäyседелlytysten täyttymistä. Valtakunnanvoudinvirasto pitää ehdotettua muutosta tarkoituksenmukaisena.

11. muutoksenhaku

-

12. muut muutosehdotukset

-

Lausunnonantajan kommentit esityksen perustuslainmukaisuudesta

-

Lausunnonantajan muut kommentit

-

Vahtola Anu
Valtakunnanvoudinvirasto